

برخی نکته‌های نگارش فارسی به سبک جدانویسی

حمید ضرابی زاده محمد قدسی

۷ خرداد ۱۳۸۴

- ۱) علائم سجاوندی مانند کاما، ،، ؛، ! و ؟ بدون فاصله با کلمه‌ی قبل از خود نوشته می‌شوند، ولی بعد از آن‌ها باید یک فاصله‌ی خالی قرار گیرد. مانند: من، تو، او.
- ۲) علامت‌های پرانتز، کاما، آکولاد، کروشه، نقل قول و نظایر آن‌ها، بدون فاصله با عبارت داخل خود نوشته می‌شوند، ولی با عبارت اطراف خود یک فاصله دارند. مانند: (این)، {آن} و «آن‌ها».
- ۳) علامت استمرار، «می»، جدای از کلمه‌ی بعد خود و بی‌فاصله با آن نوشته می‌شود. مانند: می‌دهیم، می‌شود.
- ۴) علامت جمع، «ها»، علامت صفت برتری، «تر» و علامت صفت برترین، «ترین»، جدای از کلمه‌ی قبل از خود و بی‌فاصله با آن نوشته می‌شود. مانند: آن‌ها، بیش‌تر و کم‌ترین. تبصره: کلمه‌های بهتر و بهترین از این قاعده مستثنا هستند.
- ۵) شناسه‌های «ام»، «ایم»، «ای»، «اید» و «اند» بی‌فاصله با کلمه‌ی قبل از خود نوشته می‌شوند. ولی «است» با فاصله است، مگر وقتی که کلمه‌ی قبلی با «ا» یا «ا» تمام شود. مانند: رفته‌ام، رفته است، از ماست که برماست.
- ۶) ضمیرهای متصل جمع جدا ولی بدون فاصله با کلمه‌ی قبل خود نوشته می‌شوند. مانند: زندگی‌مان، راه‌شان، ولی ضمیرهای متصل مفرد متصل نوشته می‌شوند. مانند: راهم، نامت و کتابش.
- ۷) «به» همیشه جدا از کلمه‌ی قبل از خود ولی بدون فاصله نوشته می‌شود، مگر در مواردی که فعل ساخته شود. مانند: به‌نام، به‌سزا، ببینیم.
- ۸) «به» هم‌واره جدا از کلمه‌ی قبل از خود ولی بدون فاصله نوشته می‌شود، مگر در مواردی که حرف اضافه‌ی «به» به تنهایی به‌کار رفته باشد. مانند: به‌سوی، به‌طرف، به آن‌ها.
- ۹) اجزای فعل با فاصله نوشته می‌شوند، مگر وقتی که یک جزء آن حرف اضافه باشد که در آن‌صورت، حرف اضافه با کلمه‌ی بعد فاصله نخواهد داشت. مانند: تحریر کردن، درآورده شد، برآمده است، به‌کار گرفتن.

- ۱۰) پیشوندها و پسوندهای جامد سرهم نوشته می‌شوند. مانند: دانشگاه، همسایه، همسر. تبصره: در مواردی که خواندن کلمه دچار اشکال شود، می‌توان پسوند و پیشوند را جدا کرد. مانند: هم‌میهن، هم‌ارزی.
- ۱۱) اجزای حروف اضافه‌ی مرکب، قیدها، اسم‌ها، و صفت‌های مرکب بی‌فاصله نوشته می‌شوند. مانند: در این صورت، آن‌گاه، به‌طوری‌که، کتاب‌خانه، دانش‌جو.
- ۱۲) کلمه‌های مرکب دیگر نیز جدا و بدون فاصله نوشته می‌شوند. مانند: گفت‌وگو، پرس‌وجو و جست‌وجو.
- ۱۳) به‌دلیل دشواری خواندن، می‌توان «ها»ی ملفوظ را از قوانین جداسازی استثنا نمود. مانند: راهنما، رهبر.
- ۱۴) کسره‌ی اضافه‌ی بعد از «ه» به‌صورت «ه‌ی» نوشته می‌شود، نه «ه». مانند: خانه‌ی علی. تبصره: اگر «ه» ملفوظ باشد، نباید «ی» را نوشت. مانند: فرمانده کل، پادشاه خوبان.
- ۱۵) پایه‌های همزه در کلمه‌ها همیشه «ه» است، مگر در مواردی که همزه ساکن باشد، که در این صورت باید متناسب با اعراب حرف قبل نوشته شود. مانند: مسئله، مسئول، رأس، مؤمن. تذکر: همزه‌ی بعد از حرف کشیده‌ی «ا» نوشته نمی‌شود. مانند: املا، استقرا، استثنا.
- ۱۶) سعی شود جمع‌های کلمه‌های عربی به فارسی نوشته شود. مانند: شکل‌ها (به‌جای اشکال)، عبارت‌ها (به‌جای عبارات)، علامت‌ها (به‌جای علائم).
- ۱۷) جملات نقل‌قول یا مؤکد درون علامت نقل‌قول « و » قرار می‌گیرند، نه بین “ ”. مانند «استعداد خوب».
- ۱۸) کلمه‌هایی که با جدانویسی خواناترند، جدا و بدون فاصله نوشته می‌شوند. مانند: چه‌گونه (به‌جای چگونه).
- ۱۹) «ی» عربی به‌صورت «ا» نوشته می‌شود، مگر آن‌که خوانند دچار مشکل شود. مانند: حتا و مستثنا.